

**Aktualizacja Wieloletniego Planu Strategicznego dotyczącego
Dolnośląskiego Partnerstwa ds. Wody (DPW) na terenie
powiatu ząbkowickiego**

Opracowanie:
dr inż. Marcin Wdowikowski

Wrocław, grudzień 2025 r.

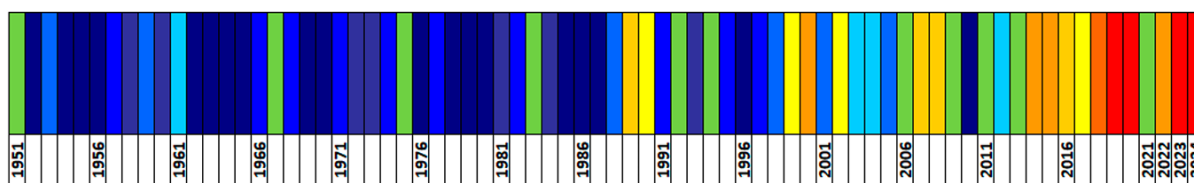
Spis treści:

1. Wprowadzenie.....	3
2. Stan wyjściowy i plany na lata 2021-2026: perspektywa Lokalnego Partnerstwa Wodnego	5
3. Stan wdrożenia planów i finansowanie (2021-2025)	8
4. Obecne plany i dostępne narzędzia (stan na listopad 2025)	11
5. Rekomendacje dalszych działań.....	14
6. Wykorzystane materiały	26

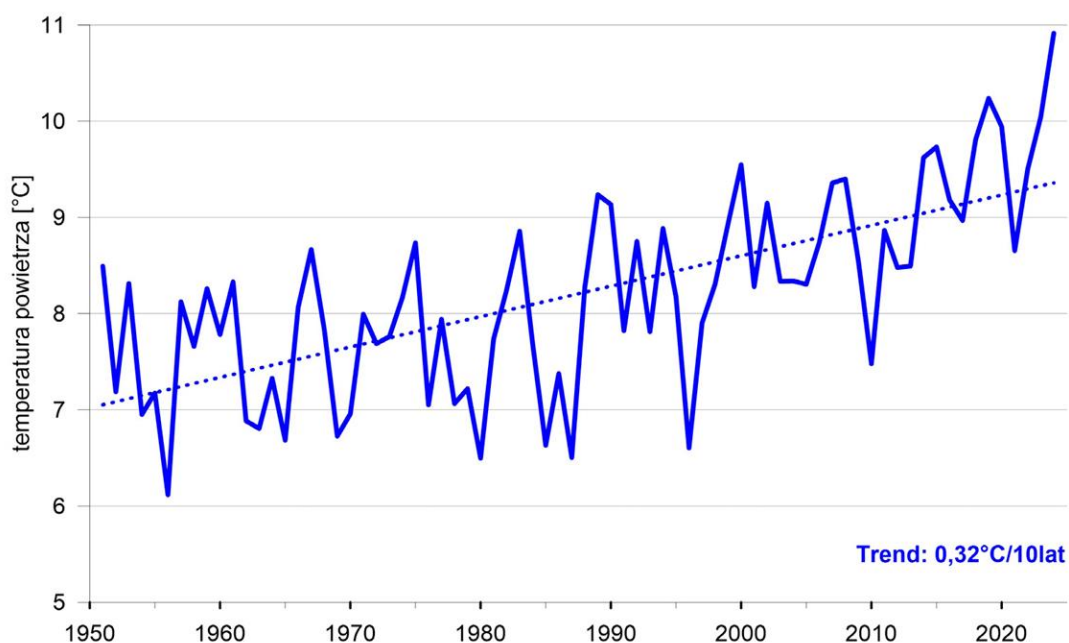
Material opracowany w ramach przedsięwzięcia pn. „Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu, na rzecz działań w poprawę gospodarki wodnej na terenie województwa dolnośląskiego” w ramach umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym w części pożyczkowej z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) NR 6/2025/DNI z dnia 22.05.2025 r.

1. Wprowadzenie

Aktualizacja planów strategicznych lokalnych partnerstw wodnych (LPW) na terenie powiatu ząbkowickiego odbywa się w warunkach utrzymującej się presji klimatycznej i hydrologicznej. Według ostatniego raportu zmian klimatycznych, sporządzonego w oparciu państwowy monitoring meteorologicznego i klimatycznego obejmującego okres 1951-2024, prowadzonego przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy (IMGW-PIB), w Polsce utrzymuje się rosnąca tendencja wzrostu średniej temperatury powietrza. Jak podają autorzy raportu, szczególnie widoczne ocieplenie odnotowywane jest w ostatnich dziesięcioleciach. W okresie 2015-2024 jedynie rok 2021 został zaklasyfikowany jako termicznie normalny. Pozostałe lata charakteryzowały się dodatnim odchyleniem od normy: rok 2017 został sklasyfikowany jako lekko ciepły, 2016 jako ciepły, lata 2015 oraz 2022 jako bardzo ciepłe, natomiast lata 2019, 2020, 2023 i 2024 jako ekstremalnie ciepłe (rys 1. i 2.) [1].

Rysunek 1. Anomalie średniej temperatury powietrza w Polsce (im bardziej czerwona barwa tym większe odchylenia wartości rocznej ponad średnią wieloletnią oraz im bardziej niebieska barwa tym większe odchylenia wartości rocznej poniżej średnią wieloletnią) [1]

Rysunek 2. Dynamika zmian średniej rocznej temperatury powietrza w Polsce w latach 1951–2024 [1]

Co warto zaznaczyć, średnie wartości temperatury powietrza w poszczególnych dekadach okresu 1951-2020 zawierają się między 7,4 °C (dokładniej 7,43 stopnia w dekadzie 1961-1970) a 9,3 °C (dokładniej 9,33 stopnia w ostatniej dekadzie 2011-2020). Dane w tabeli 1 ilustrują postępujący wzrost temperatury powietrza z dekady na dekadę. Podobnie wygląda sytuacja pod kątem analizy średnich wartości dla okresów 30-letnich (tzw. normalnych okresów klimatologicznych). Niewątpliwym wzrost wartości temperatury powietrza od 7,55 °C w okresie 1951-1980 aż do 8,73 °C dla ostatniego okresu

30-letniego, tj. 1991-2020 oznacza również wzrost w ujęciu norm 30-letnich o 1,2 stopnia. Przyjmując najbardziej aktualne dane meteorologiczne dla nietypowego w opisie klimatologicznym okresu 30-letniego, 1995-2024, średnia wieloletnia wartość temperatury powietrza w Polsce wynosi 8,93 °C, co oznacza, że jest to najcieplejsze 30-lecie od 1951 roku [1].

Tabela 1. Średnie wartości temperatury powietrza w poszczególnych dekadach okresu 1951-2020 oraz okresów 30-letnich

Dekada	Średnia temperatura powietrza [°C]		Okres normalny*/ostatnie 30-lecie
1951-1960	7,61	-	-
1961-1970	7,43	-	-
1971-1980	7,61	7,55	1951-1980
1981-1990	7,97	7,67	1961-1990
1991-2000	8,27	7,95	1971-2000
2001-2010	8,59	8,28	1981-2010
2011-2020	9,33	8,73	1971-2020
2015-2024	9,70	8,93	1995-2024

*norma klimatologiczna

Obserwowane w ostatnich latach nasilenie zjawisk ekstremalnych, takich jak długotrwałe susze rolnicze i hydrologiczne, przeplatane gwałtownymi opadami nawałnymi, zmusza do rewizji dotychczasowego podejścia do gospodarki wodnej. Zjawiska te, zidentyfikowane zarówno w lokalnych diagnozach, jak i ogólnokrajowych dokumentach strategicznych, prowadzą do degradacji zasobów wodnych, strat w rolnictwie oraz zwiększają ryzyko powodzi błyskawicznych, zwłaszcza na obszarach o postępującej urbanizacji [2, 3]. We wrześniu 2024 na terenie południowej i południowo-zachodniej części województwa wystąpiła katastrofalna powódź typu opadowego, podczas której w wielu miejscach zostały przekroczone dotychczasowe rekordy wartości przepływów maksymalnych, co przyczyniło się do wywołania dotkliwych strat w infrastrukturze miejskiej, wiejskiej, a także w zakresie pól i upraw [4, 5].

Niniejszy dokument stanowi syntetyczne podsumowanie działań retencyjnych na terenie powiatu ząbkowickiego w okresie od 2021 do listopada 2025 roku. Celem analizy jest ocena ewolucji planowania i wdrażania działań, od inicjatyw lokalnych, sformułowanych w ramach Lokalnego Partnerstwa ds. Wody na początku tego okresu, po zaawansowane, ogólnokrajowe i wojewódzkie narzędzia analityczne dostępne w roku 2025. Podstawę merytoryczną stanowią kluczowe dokumenty planistyczne: krajowy Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) z 2021 roku, Wieloletni Plan Strategiczny Dolnośląskiego Partnerstwa ds. Wody dla powiatu ząbkowickiego, plany ograniczania zagrożenia powodziowego, a także metodyka opracowania Dolnośląskiej Polityki Wodnej, która definiuje obecny, najnowocześniejszy stan wiedzy i technologii w zakresie analizy potencjału retencyjnego. Dokument ten ma na celu dostarczenie informacji o działaniach, źródłach danych i narzędzi, a także rekomendacji niezbędnych do skutecznego dostosowania przyszłych przedsięwzięć i zamierzeń inwestycyjnych do dynamicznie zmieniających się warunków środowiskowych i klimatycznych.

2. Stan wyjściowy i plany na lata 2021-2026: perspektywa Lokalnego Partnerstwa Wodnego

Rok 2021 stanowił kluczowy moment dla formalizacji działań na rzecz zrównoważonej gospodarki wodnej w powiecie ząbkowickim. Impulsem do zintegrowanego podejścia było utworzenie Dolnośląskiego Partnerstwa ds. Wody (DPW), koordynowanego przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Inicjatywa ta, oparta na pilotażu z 2020 roku, miała na celu aktywizację i integrację środowisk lokalnych, diagnozę problemów oraz wypracowanie wspólnych rozwiązań na rzecz poprawy stanu zasobów wodnych w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Na podstawie spotkań i ankiet przeprowadzonych w 2021 roku, w ramach prac nad *Wieloletnim Planem Strategicznym*, zarysowano kompleksowy obraz zasobów i wyzwań dla powiatu ząbkowickiego, który przedstawiał się następująco [3]:

Zasoby i potencjał:

- Powiat charakteryzuje się urozmaiconym krajobrazem z obszarami góorskimi i płaskimi terenami Obniżenia Stoszowic, Obniżenia Ząbkowickiego i Obniżenia Otmuchowskiego. Występują tu gleby dobrej jakości (kompleksy pszenne dobre) w gminach Ciepłowody, Ziębice i Ząbkowice Śląskie.
- Powiat leży w zdecydowanej większości w dorzeczach górnej i środkowej Nysy Kłodzkiej, a także górnej Ślęzy i Oławy.
- Na terenie powiatu zlokalizowanych jest 5 zbiorników retencyjnych (o łącznej pojemności 986 tys. m³) oraz 21 stawów o funkcji retencyjnej (o łącznej pojemności 736,6 tys. m³). Głównym elementem ochrony przeciwpowodziowej jest Kaskada Nysy Kłodzkiej (zbiorniki Topola, Kozielno, Otmuchów, Nysa), przy czym zbiornik Topola jest istotnym elementem krajobrazu i pełni funkcję przeciwpowodziową oraz energetyczną.
- Zasoby wód podziemnych są oceniane jako dobrze charakteryzowane i niezagrożone pod względem ilościowym i chemicznym.
- Na terenie powiatu działają 4 spółki wodne (GSW Ziębice, GSW Stoszowice, GSW Bardo i Spółka Wodna Wodnik). Sytuację tę uznano za korzystną dla DPW, ponieważ rolnicy i spółki wodne są kluczowymi interesariuszami w zakresie retencji na obszarach wiejskich.

Wyzwania i problemy:

- Choć zasoby powierzchniowe są ponadprzeciętne, występuje problem braku retencji wody na terenach rolnych. Powiat doświadcza powtarzających się zjawisk suszy rolniczej i pogłębiającego się problemu z dostępem do wód gruntowych.
- Górski charakter zlewni Nysy Kłodzkiej powoduje szybki i gwałtowny odpływ wód opadowych i roztopowych, co skutkuje powstawaniem wezbrań powodziowych. Występują wysokie i bardzo wysokie poziomy zintegrowanego ryzyka powodziowego, np. w gminach Kłodzko, Bardo i Lądek-Zdrój.
- Infrastruktura i Zarządzanie:
 - Stwierdzono brak kompleksowej i aktualnej inwentaryzacji urządzeń melioracyjnych.
 - Istnieje duża ilość stopni wodnych, jazów i progów na Nysie Kłodzkiej i jej dopływach, które wpływają na zmianę naturalnego reżimu hydrologicznego.
 - Wiele rowów melioracyjnych jest zniszczonych i zamulonych, a ich konserwacja przez właścicieli gruntów jest niewystarczająca.
 - Istnieje brak naturalnych zbiorników wodnych i niechęć do ich odtwarzania.

- Rolnicy oczekują uproszczenia procedur przygotowania dokumentacji i uzyskiwania pozwoleń wodnoprawnych, a także rezygnacji z dokumentacji dla drobnych inwestycji. Długi czas oczekiwania na decyzje administracyjne jest problemem.
- Zgłaszano potrzebę ustanowienia mechanizmu rekompensat za szkody powodowane działalnością bobrów.
- Wiedza o stosunkach wodnych w powiecie jest uznawana za nieznaną i niedostępną.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę, *Wieloletni Plan Strategiczny* wskazywał również listę priorytetowych potrzeb inwestycyjnych oraz rekomendacji systemowych, które zostały wyraźnie podzielone na potrzeby inwestycyjne oraz rekomendacje systemowe i edukacyjne. W ramach potrzeb inwestycyjnych uczestnicy spotkań LPW zgłosili szereg konkretnych, pilnych zadań, które miały zostać podjęte w kolejnych latach w obrębie kompetencyjnym jednostek, głównie gmin jako najliczniejszej grupy przedstawicieli samorządu terytorialnego [3]. Przedmiotowe potrzeby zestawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Potrzeby inwestycyjne wybranych gmin w powiecie ząbkowickim [3]

Lp	Gmina	Rodzaj inwestycji/działania
1	Gmina Ziębice	Konserwacja urządzeń melioracyjnych (rów w obrębie Pomianów Dolny i Wadochowice): karczowanie porostów, wykaszanie, usuwanie namułu, skarpowanie
2	Gmina Ziębice	Prace drenażowe (wymiana rur, naprawa przepustów) na działce nr 45, obręb Kalinowice Dolne
3	Gmina Stoszowice	Naprawa przepustów na rowach melioracyjnych (wymiana rur, naprawa przyczółków, dotyczy ok. 100 sztuk na terenie gminy)
4	Gmina Ząbkowice Śląskie	Konserwacja rowów melioracyjnych (m.in. w miejscowościach Stolec, Pawłowice, Olbrachcice Wielkie, Jaworek, Tarnów, Braszowice)
5	Gmina Ząbkowice Śląskie	Budowa zbiornika retencyjnego na działkach nr 37, 39/1, AM-5, obręb Osiedle Wschód w Ząbkowicach Śląskich (obejmuje budowę zbiornika, jazu, rurociągu wlotowego i spustowego, umocnienie brzegów rzeki)
6	Gmina Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu melioracyjnego Budzówka w Pawłowicach
7	Gminy Kamieniec Ząbkowicki, Bardo (Rekomendacje PGW WP)	Analiza i przebudowa budowli piętrzących na ciekach (Budzówka, Nysa Kłodzka) w celu zapewnienia ciągłości biologicznej i spełnienia celów środowiskowych
8	Gminy ogółem	Odtwarzanie starorzeczy i obszarów bagiennych (jako naturalnych zbiorników retencyjnych) oraz analiza możliwości przebudowy systemów melioracyjnych z odwadniających na nawadniająco-odwadniające
9	Gminy ogółem	Odbudowa zinwentaryzowanej infrastruktury melioracyjnej (wykonanie odbudowy zastawek na rowach melioracyjnych i przepustach)

Dyskutowane podczas spotkań studialnych i warsztatów rekomendacje systemowe i edukacyjne koncentrowały się głównie wokół kwestii finansowych, edukacyjnych, formalnych, a także związanych z przyszłym funkcjonowaniem LPW. Najważniejsze konkluzje obejmowały [3]:

- Finansowanie: wskazano na konieczność zwiększenia nakładów finansowych na utrzymanie systemów melioracyjnych, podkreślając, że dotacje celowe i budżety gminne są niewystarczające.
- Edukacja: Zdiagnozowano deficyt wiedzy na temat hydrologii, gospodarki wodnej i zmian klimatu. Zarekomendowano prowadzenie kampanii informacyjnych, warsztatów i szkoleń, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

- Kwestie formalno-prawne: Postulowano uproszczenie procedur pozyskiwania środków finansowych, skrócenie czasu wydawania decyzji wodnoprawnych oraz doprecyzowanie zapisów ustawy Prawo wodne i o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- Rozwój partnerstwa: Zalecono dalszą konsolidację LPW, aby stało się ono lokalną grupą wpływu, sygnalizującą potrzeby powiatu w krajowych procesach planistycznych.

W kontekście krajowym, równoległe do działań lokalnych, w 2021 roku na poziomie krajowym przyjęto Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS), stanowiący nadrzędny dokument strategiczny. PPSS dokonał kompleksowej diagnozy zagrożenia suszą w Polsce i wyznaczył katalog 25 działań mających na celu m.in. zwiększanie retencji, racjonalizację zużycia wody i edukację. Choć plan ten stanowił ramę dla działań w całym kraju, w jego załącznikach inwestycyjnych (Lista A, B i C) nie zidentyfikowano żadnych konkretnych, priorytetowych projektów zlokalizowanych bezpośrednio na terenie gmin powiatu ząbkowickiego [2]. Fakt ten dodatkowo podkreślał znaczenie inicjatyw oddolnych, takich jak LPW, w identyfikowaniu i realizacji lokalnych potrzeb retencyjnych. Podobnie po roku 2022, w którym miała miejsce katastrofa ekologiczna na rzece Odrze, w dniu 13 lipca 2023 roku do obiegu prawnego weszła ustawa o rewitalizacji Odry (Dz. U. 2023, poz. 1963), której głównymi celami było określenie szczegółowych zasad i warunków przygotowania inwestycji mających na celu poprawę warunków środowiskowych rzeki Odry w zakresie ilości i jakości wody w tej rzece, a także środowiska wodnego oraz zwiększenie możliwości retencjonowania wody na obszarze zlewni tej rzeki, zwanych dalej „inwestycjami dla Odry” oraz funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej na obszarze mogącym mieć wpływ na środowisko wodne w dorzeczu rzeki Odry, zwanych dalej „inwestycjami w zakresie gospodarki wodno-ściekowej”. Ustawa dodatkowo miała regulować działania analityczno-planistyczne na wybranych ciekach wodnych stanowiących dopływ rzeki Odry, przewidzianych do wykonania w celu identyfikacji potrzeb podejmowania dalszych działań niezbędnych do poprawy warunków środowiskowych rzeki Odry, zwane dalej „działaniami planistycznymi”, a także definiować zasady wsparcia finansowego przedsięwzięć z zakresu gospodarki wodnej [6]. Pomimo, iż przedmiotowa ustawa nie objęła w istotny sposób przedsięwzięć i zamierzeń inwestycyjnych w zakresie poprawy stosunków wodnych w powiecie ząbkowickim, jest to przykład kolejnego dokumentu wysokiej rangi, który odnosi się do obszaru gospodarki wodnej, podkreślając istotność tematu oraz wciąż występujące deficyty realnych działań i wieloletnie zaniedbania w obszarze gospodarki wodnej, w szczególności w zakresie utrzymania infrastruktury wodno-melioracyjnej, skutkujące coraz częściej i coraz dotkliwymi stratami na skutek występowania ekstremalnych zjawisk atmosferycznych, w tym powodzi i suszy.

W okresie od 2021 do 2025 zyskał na znaczeniu Krajowy program renaturyzacji wód powierzchniowych, którego głównym celem było zaproponowanie Obszarów Priorytetowych, w których działania renaturyzacyjne powinny zostać zrealizowane w pierwszej kolejności (bazowano w tym zakresie na doświadczeniach zdobytych w trakcie przeprowadzonych badań pilotażowych, którymi objęto 17 przypadków rzecznych, 5 jeziornych i po jednym przypadku dla wód przejściowych i przybrzeżnych). Jednocześnie w skali kraju przeprowadzono analizę skoncentrowaną na diagnozie problemów i zdefiniowaniu Obszarów Wymagających Renaturyzacji (OWR), którym przypisano potencjalne zestawy działań ukierunkowanych na poprawę wskaźników hydromorfologicznych. Program renaturyzacji bezpośrednio znalazł odzwierciedlenie w ramach II aPGW (aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami), gdzie włączono działania służące poprawie stanu hydromorfologicznego dla jcwp zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych lub dla obszarów chronionych. Zaplanowano przeszło 2 tys. działań mających na celu poprawę warunków hydromorfologicznych rzek i potoków [7]. Istotne dla ochrony zasobów wodnych stało się rozszerzenie obowiązku opracowania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu (MPA) dla miejscowości powyżej 20 tysięcy mieszkańców (wcześniej takie plany sporządzano jedynie dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców).

Nowe zadanie wprowadzono wraz z nowelizacją ustawy Prawo ochrony środowiska ustawą zmieniającą z dnia 27 listopada 2024 r. [8]. Wśród dokumentów, których cele powinny być wzięte pod uwagę w opracowaniu MPA, a odnoszą się również do kwestii zarządzania zlewniowego, ochrony wód i rozwijania retencji miejskiej oraz krajobrazowej, wymienić można [9]:

Dokumenty krajowe:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR), która określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030), w której znajduje się odzwierciedlenie postanowień SOR określonych w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony”. KSRR stanowi główny dokument polityki regionalnej państwa,
- Krajowa Polityka Miejska 2030 (KPM 2030), której główną rolą jest koordynacja polityk sektorowych odnoszących się do miast oraz miejskich obszarów funkcjonalnych,
- Polityka Ekologiczna Państwa 2030 (PEP 2030), której głównym celem jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020), który jest podstawowym dokumentem kraju w obszarze adaptacji do zmian klimatu (dokument jest w trakcie aktualizacji),
- Koncepcja Rozwoju Kraju 2050 (KRK 2050), która określa wyzwania rozwojowe w obszarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, a także środowiskowym.

Dokumenty regionalne:

- plan zagospodarowania przestrzennego województwa,
- strategia rozwoju województwa,
- program ochrony środowiska dla województwa.

Dokumenty lokalne:

- strategia rozwoju miasta lub gminy,
- programy ochrony środowiska lub program zrównoważonego rozwoju,
- dokumenty planowania i zagospodarowania przestrzennego (plan ogólny gminy lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – do czasu jego obowiązywania oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego),
- plan rozwoju lokalnego,
- lokalny program rewitalizacji, o strategii rozwoju turystyki,
- plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- programy gospodarki wodno-ściekowej, w tym również zagospodarowania wód opadowych,
- programy małej retencji,
- programy gospodarki niskoemisyjnej,
- waloryzacje przyrodnicze oraz opracowania ekofizjograficzne i dokumenty w dziedzinie ochrony i kształtowania systemu przyrodniczego miasta.

3. Stan wdrożenia planów i finansowanie (2021-2025)

Ocena stopnia realizacji planów z 2021 roku napotyka na ograniczenia wynikające z charakteru dostępnych dokumentów, które koncentrują się na diagnozie i planowaniu, a nie na sprawozdawczości z wykonanych zadań. Niemniej jednak, na podstawie dostępnych danych można nakreślić ogólny obraz działań. Samo powstanie Dolnośląskiego Partnerstwa ds. Wody i opracowanie Wieloletniego Planu

Strategicznego w 2021 roku należy uznać za ważne, zrealizowane działanie o charakterze organizacyjnym, z potencjałem do działań planistycznych i wdrożeniowych. Dokument ten nie stał się jednak formalną podstawą do dalszego artykułowania potrzeb i koordynacji wysiłków na poziomie lokalnym, tym bardziej do aplikowania po środki finansowe na realizacji przedsięwzięć i zamierzeń inwestycyjnych, pojawiających się w kolejnych dokumentach, planach i strategiach. Finansowanie utrzymania infrastruktury wodnej, będące stałym wyzwaniem, było kontynuowane w oparciu o istniejące mechanizmy. W latach 2021–2025 w powiecie ząbkowickim widać dwa równoległe nurty działań: 1. lokalne zadania gmin (rozbudowy i modernizacje sieci wodociągowych lub kanalizacyjnych, prace na kanalizacji deszczowej, oczyszczalnie, bieżące utrzymanie), oraz 2. duże działania przeciwpowodziowe i utrzymaniowe w zlewni Nysy Kłodzkiej realizowane przez PGW Wody Polskie, szczególnie w rejonie zbiornika Topola oraz planowanego zbiornika przeciwpowodziowego Kamieniec Ząbkowicki. W tabeli 3 zestawiono najważniejsze zrealizowane przedsięwzięcia sprawozdawane w biuletynach informacji publicznej poszczególnych gmin [10].

Tabela 3. Działania z obszaru gospodarki wodno-ściekowej i melioracyjnej oraz utrzymania cieków na terenie powiatu ząbkowickiego w latach 2021-2025 [10]

Rok	JST / instytucja	Kategoria	Nazwa zadania	Kwota (jeśli podano)	Pełny adres URL
2025	PGW Wody Polskie	ochrona przeciwpowodziowa / zbiornik	Zakończenie kluczowych prac zabezpieczających na zbiorniku wodnym Topola (Nysa Kłodzka)	—	1
2025	PGW Wody Polskie	ochrona przeciwpowodziowa / zbiornik	Informacja medialna o zakończeniu prac na Topoli (podawany koszt 64 mln zł)	64 000 000 zł	2
2025	PGW Wody Polskie	ochrona przeciwpowodziowa / planowanie inwestycji	Komunikat RZGW: przygotowania do budowy zbiornika przeciwpowodziowego Kamieniec Ząbkowicki	—	3
2024	PGW Wody Polskie	przetarg / infrastruktura hydrotechniczna	Postępowanie: „Remont układu wyprowadzenia mocy HZ-1 w EW Topola”	—	4
2024	Gmina Kamieniec Ząbkowicki	dokumentacja projektowa	Ogłoszenie: opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Gminy Kamieniec Ząbkowicki (...)”	—	5
2024	Gmina Ząbkowice Śląskie	wodociągi i kanalizacja	BIP (rejestr zamówień): m.in. pozycja dot. rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej (postępowanie z 2022 r. ujęte w rejestrze BIP)	—	6
2023	Gmina Ząbkowice Śląskie	kanalizacja deszczowa / utrzymanie	„Udrożnienie kanalizacji deszczowej w ul. Chrobrego” oraz prace na odcinku drogi wojewódzkiej (opis zakresu prac)	—	7
2022	Gmina Bardo	wodociągi	Przetarg/rozstrzygnięcie: „Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Opolnica”	213 776,37 zł	8
2023	Gmina Stoszowice	wodociągi + kanalizacja	Ogłoszenie o wyniku: roboty obejmujące modernizację sieci wodociągowej w Mikołajowie oraz wymianę odcinka sieci kanalizacji (Gmina Stoszowice)	—	9
2024	Gmina Stoszowice	kanalizacja sanitarna	Postępowanie wielozadaniowe: budowa i rozbudowa sieci	—	10

			kanalizacji sanitarnej m.in. w Stoszowicach, Budzowie, Srebrnej Górze (zakresy wskazane w ogłoszeniu)		
2024	Kamieniec Ząbkowicki	zbiorniki / ochrona przeciwpowodziowa	Informacja prasowa dot. terenu pod planowany zbiornik przeciwpowodziowy w Kamieńcu Ząbkowickim (kontekst przygotowań/planów)	—	11
2021	Gmina Złoty Stok	gospodarka wod.-kan.	Informacja/raport gminny: wydatki na remont wodociągów (~900 tys. zł) oraz kanalizacji (~1,2 mln zł) (wskazane w materiale)	~900 000 zł; ~1 200 000 zł	12
2024	Gmina Złoty Stok	oczyszczalnia ścieków	Postępowanie na platformie zakupowej: „Modernizacja oczyszczalni ścieków w miejscowości Płonica”	—	13

1 <https://www.gov.pl/web/wody-polskie/zakonczenie-prac-na-zbiorniku-wodnym-topola>

2 <https://wroclaw.tvp.pl/89452278/zbiornik-topola-juz-gotowy-kolejny-czeka-na-naprawe>

3 <https://www.gov.pl/web/wody-polskie-rzgw-wroclaw/utworzenie-zbiornika-kamieniec-zabkowicki>

4 <https://wroclaw.wody.gov.pl/biuro-prasowe/przetargi-i-aukcje/ogloszenia-o-udzielanych-zamowieniach/4681-ogloszenie-o-zamowieniu-v-roz-2710-18-2024-remont-ukladu-wyprowadzenia-mocy-hz-1-w-ew-topola>

5 <https://ezamowienia.gov.pl/mo-client-board/bzp/notice-details/id/08da80e4-30e2-fd77-044a-aa000eea9460>

6 <https://bip.zabkowiceslaskie.pl/przetargi/rok-2022.html>

7 <https://bip.zabkowiceslaskie.pl/przetargi/udroznienie-kanalizacji-deszczowej-w-ul-chrobrego-w-zabkowicach-slaskich-oraz-wymiana-odcinka-rury-kanalizacyjnej-fi800-na-odcinku-dw-382-w-ul-1-maja-w-zabkowicach-slaskich.html>

8 <https://bip.bardo.pl/153/7463/budowa-sieci-wodociagowej-w-miejscowosci-opolnica.html>

9 <https://ezamowienia.gov.pl/mo-client-board/bzp/notice-details/id/08dbe4e1-f72f-0007-cc9c-fd0011151745>

10 <https://ezamowienia.gov.pl/mo-client-board/bzp/notice-details/id/08dcb055-63f0-5415-82a9-43000144a182>

11 <https://zabkowice.express-miejski.pl/wiadomosc/48687,dzialki-przeznaczone-na-budowe-zbiornika-przeciwpowodziowego-na-sprzedaz-burmistrz-odwolal-przetarg>

12 <https://zlotystok.pl/informacje-burmistrza-zlotego-stoku-za-okres-od-1-stycznia-do-31-grudnia-2021-r/>

13 <https://zlotystok.ezamawiajacy.pl/servlet/HomeServlet>

Na początku roku 2024 została opublikowana „Informacja na temat systemu wsparcia w ramach inwestycji B3.3.1. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO)”. Beneficjentami wsparcia finansowego były [11]:

- jednostki samorządu terytorialnego, na realizację inwestycji dot. urządzeń melioracji wodnych i urządzeń wodnych na terenach rolniczych lub leśnych i rewitalizację byłych i istniejących zbiorników wodnych w celu rozwoju ogólnopolskiego systemu retencji wodnej na obszarach wiejskich,
- jednostki doradztwa rolniczego na realizację działań związanych z aktywizacją i promocją Lokalnych Partnerstw Wodnych,
- PGW WP na prace inwentaryzacyjne związane z opracowaniem bazy danych urządzeń melioracji wodnych i gruntów zmeliorowanych.

W obszarze B: Inwestycje w Infrastrukturę Wodną skoncentrowano się na realizacji projektów infrastrukturalnych, mających na celu rozwój ogólnopolskiego systemu retencji wodnej na obszarach wiejskich, w szczególności [11]:

- Zakres wsparcia: Przedsięwzięcia związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych oraz niewielkich urządzeń wodnych (w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania).
- Lokalizacja: Realizowane na terenach rolniczych, ale możliwa jest również realizacja inwestycji na wiejskich terenach zurbanizowanych, pod warunkiem, że inwestycje będą miały pozytywny wpływ na grunty rolne lub leśne.

- Ostateczny odbiorca wsparcia: Samorząd gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich, lub związek takich gmin.
- Koszty kwalifikowalne: Obejmują koszty budowy lub modernizacji wspomnianych urządzeń (w tym małych urządzeń wodnych ograniczających odpływ wody) oraz koszty zastosowanych rozwiązań opartych na przyrodzie (NbS). Obejmują również koszty ogólne (np. pozwoleń i nadzoru inwestorskiego) nieprzekraczające 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych.
- Wykluczenia: Koszty VAT, zakupu samochodów osobowych, a także budowa lub modernizacja dużych urządzeń piętrzących i elektrowni wodnych są kosztami niekwalifikowalnymi. Inwestycje muszą spełniać zasady DNSH (nie czynią znaczącej szkody).

W organizowanych konkursach brane były pod uwagę przedsięwzięcia i zamierzenia inwestycyjne zaplanowane w *Wieloletnich Planach Strategicznych* z roku 2021.

4. Obecne plany i dostępne narzędzia (stan na listopad 2025)

W omawianym okresie, tj. od 2021 do 2025 roku, doszło do aktualizacji wielu serwisów bazodanowych jak np. geoportal krajowy zarządzany przez GUGIK (Główny Urząd Geodezji i Kartografii) oferujący coraz szerszy zakres usług przestrzennych danych publicznych w formie Web Map Service (WMS) czyli międzynarodowego standardu udostępniania danych przestrzennych w Internecie w postaci rastrowej (<https://www.geoportal.gov.pl/pl/aplikacje/geoportal-krajowy> [12]) oraz wdrożenia narzędzi analitycznych i serwisów informacyjnych dostępnych online jak np. klimat.imgw.pl [13], <https://renaturyzacja.imgw.pl> [14] czy opublikowany w listopadzie 2025 serwis Instytutu Rozwoju Terytorialnego „Dolnośląska baza wiedzy o wodzie” [15]. Perspektywa planowania działań retencyjnych w powiecie ząbkowickim uległa fundamentalnej zmianie wraz z opracowaniem „Analizy potencjału retencyjnego województwa dolnośląskiego” w ramach tworzenia Dolnośląskiej Polityki Wodnej [16, 17]. Dokument ten, oparty na najnowszych danych i zaawansowanych metodykach analitycznych, stanowi potężne narzędzie wspierające podejmowanie decyzji, znacznie wykraczające poza możliwości dostępne w 2021 roku. Analiza potencjału retencyjnego stanowi skok jakościowy w planowaniu strategicznym, dostarczając zintegrowanych i precyzyjnych danych przestrzennych. Do kluczowych narzędzi i programów dostępnych w 2025 roku należą [17]:

1. Zintegrowana Baza Danych Przestrzennych: Stworzono wyczerpującą bazę danych, która integruje informacje z kilkudziesięciu źródeł, aktualizowanych na lata 2023–2025. Obejmuje ona m.in.:
 - Dane hydrograficzne (MPHP): sieć rzek i rowów, granice zlewni.
 - Dane topograficzne (BDOT10k): szczegółowe pokrycie terenu, sieć dróg, uzbrojenie terenu.
 - Dane teledetekcyjne: zobrażenia satelitarne (Sentinel-2, Landsat 9).
 - Dane specjalistyczne: mapy glebowo-rolnicze, Bank Danych o Lasach (BDL), Numeryczny Model Terenu (NMT) o wysokiej rozdzielczości (1m).
 - Narzędzia analityczne: do szczegółowej analizy spływów powierzchniowych i identyfikacji obszarów bezodpływowych w miastach.
2. Zaawansowane Metodyki Oceny Potencjału Retencyjnego: Analiza wykorzystuje dedykowane, ilościowe metody oceny dla różnych form retencji:
 - Retencja mokradłowa: Oszacowanie pojemności retencyjnej na podstawie polowej pojemności wodnej dla różnych typów torfowisk i szuwarów.
 - Retencja leśna: Obliczanie zdolności intercepcji (przez korony, ściółkę i glebę) w oparciu o typ siedliskowy lasu z bazy BDL.
 - Retencja glebowa: Wykorzystanie map glebowo-rolniczych do przypisania polowej pojemności wodnej (PPW) dla poszczególnych kategorii agronomicznych gleb.

- Retencja w systemach melioracyjnych: Zastosowanie wzoru Grygoruka do oszacowania objętości wody możliwej do zretencjonowania w rowach przy zastosowaniu urządzeń piętrzących.
 - Retencja dolin rzecznych: Identyfikacja potencjalnych obszarów do odsunięcia wałów przeciwpowodziowych i szacowanie pojemności retencyjnej na podstawie map zagrożenia powodziowego.
 - Retencja miejska (Błękitno-Zielona Infrastruktura - BZI): Obliczanie potencjału retencyjnego dla różnych form BZI (parki, ogrody, trawniki) oraz analiza Powierzchniowej Miejskiej Wyspy Ciepła (PMWC) dla Wrocławia na podstawie danych Polskiej Agencji Kosmicznej (POLSA) z 2022 roku.
3. Kompleksowe Wskaźniki Oceny: Do syntetycznej oceny potencjału zlewni wykorzystano uznane wskaźniki hydrologiczne:
- Metoda SCS-CN (Curve Number): Pozwala na oszacowanie maksymalnej potencjalnej retencji zlewni (S) i skłonności do generowania spływu powierzchniowego na podstawie rodzaju gleby i użytkowania terenu.
 - Wskaźnik LHP (Landscape Hydric Potential): Bezwymiarowy wskaźnik oceniający skumulowany wpływ kluczowych atrybutów środowiska (hydrogeologia, typ gleby, nachylenie terenu, pokrycie terenu) na zdolność zlewni do retencjonowania wody.

Efektem przeprowadzonych analiz jest zestaw produktów zawierających zestawy danych oraz rekomendacje w zakresie zidentyfikowanych obszarów potencjału retencyjnego w przyjętych kategoriach. W zestawie dostępnych materiałów znalazły się karty retencji dla gmin oraz karty retencji dla wybranych zlewni rzecznych zawierająca szczegółową charakterystykę, bilans wodny, ocenę potencjału retencyjnego oraz propozycje konkretnych działań, w tym katalogi rekomendacji ogólnych i szczegółowych, skierowanych do różnych grup interesariuszy (administracja rządowa, samorządy, Wody Polskie, Lasy Państwowe, rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich). W tabeli 4 zestawiono przykładową informację dotyczącą potencjału retencyjnego w kategorii „melioracje” dla poszczególnych gmin powiatu ząbkowickiego na tle całego województwa dolnośląskiego. Udział powierzchni nowych obszarów predysponowanych do prowadzenie melioracji dwufunkcyjnych w powierzchni gminy wskazuje, że warunki do rozwoju retencji w tym kierunku są wyraźnie największe na terenie gminy Ziębice gdzie występuje najdłuższa sieć melioracyjna. Wartości sumarycznej szacunkowej pojemności wodnej retencji melioracji w gminach powiatu ząbkowickiego wahają się od ok. 2 m³ w gminie Złoty Stok Miasto do ok. 152742 m³ w gminie Ziębice obszar wiejski.

Tabela 4. Potencjał retencyjny dla melioracji na terenie powiatu ząbkowickiego z podziałem na gminy [17]

Teryt	nazwa jednostki ewidencyjnej	powierzchnia gminy [km ²]	długość rowów melioracyjnych w gminie [m]	suma szacunkowej pojemności wodnej retencji melioracji w gminie [m ³]	powierzchnia nowych obszarów predysponowanych do prowadzenie melioracji dwufunkcyjnych w gminie [m ²]	udział powierzchni nowych obszarów predysponowanych do prowadzenie melioracji dwufunkcyjnych w powierzchni gminy [%]
02	Województwo dolnośląskie	19946,938	24725061,366	12496905,826	150547613,065	0,755
022401_4	Bardo - miasto	4,712	17,421	13,777		
022401_5	Bardo - obszar wiejski	68,503	73793,129	39187,995	132036,581	0,193
022402_2	Ciepłowody	77,074	8750,496	3573,633	134851,232	0,175
022403_4	Kamieniec Ząbkowicki - miasto	12,993	18229,809	11296,753		
022403_5	Kamieniec Ząbkowicki - obszar wiejski	83,422	186389,289	93244,085		
022404_2	Stoszowice	110,602	174993,374	76389,142	197421,791	0,178
022405_4	Ząbkowice Śląskie - miasto	13,660	7371,723	2885,774		
022405_5	Ząbkowice Śląskie - obszar wiejski	132,735	96178,745	43655,196	55197,570	0,042
022406_4	Ziębice - miasto	15,076	1004,728	444,194		
022406_5	Ziębice - obszar wiejski	207,575	285221,297	152742,504	898206,240	0,433
022407_4	Złoty Stok - miasto	7,726	2,945	2,118		
022407_5	Złoty Stok - obszar wiejski	67,546	82971,744	47205,446	285270,179	0,422

5. Rekomendacje dalszych działań

W oparciu o analizę planów z 2021 roku oraz nowe możliwości analityczne dostępne w 2025 roku, sformułowano następujące rekomendacje dla dalszych działań w powiecie ząbkowickim [17]:

1. Integracja i operacjonalizacja nowych danych i narzędzi, w tym wdrożenie wyników analiz przestrzennych i priorytetyzacja inwestycji :
 - rekomenduje się, aby Dolnośląskie Partnerstwo ds. Wody oraz samorzządy gminne niezwłocznie włączyły wnioski z Kart Retencji dla Gmin (MODUŁ 7) oraz Katalogu Rekomendacji (MODUŁ 8a) do swoich aktualizowanych planów strategicznych i programów rozwoju. Stanowią one gotową, opartą na danych, podstawę do planowania konkretnych działań.
 - Rekomenduje się aby zidentyfikowane w 2021 roku oraz zaktualizowane w 2025 r. ogólne potrzeby inwestycyjne w zakresie lokalnej retencji powinny być stale weryfikowane i priorytetyzowane w oparciu o warstwy wynikowe analizy potencjału retencyjnego. Należy skupić inwestycje na obszarach o największym potencjale do zwiększenia retencji lub największym deficycie.
2. Działania w obszarze technicznym i inwestycyjnym:
 - Kontynuowanie działań na rzecz modernizacji systemów melioracyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem na zmianę ich funkcji z czysto odwadniającej na odwadniająco-nawadniająca, poprzez budowę i remonty zastawek oraz progów, zgodnie z rekomendacjami PPSS i analizy potencjału.
 - Samorzządy, zwłaszcza na terenach podmiejskich o dużej presji inwestycyjnej, powinny aktywnie wykorzystywać analizy przestrzenne do wdrażania rozwiązań retencyjnych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Celem jest retencja wód opadowych w miejscu ich powstawania.
 - Aktywnie wspieranie i finansowanie działań z zakresu małej retencji krajobrazowej i rolniczej (oczka wodne, stawy, zadrzewienia śródpolne), które są zgodne z celami PPSS i mogą być realizowane na poziomie pojedynczych gospodarstw i sołectw.
3. Działania w obszarze formalno-prawnym i organizacyjnym:
 - Podejmowanie działań na szczeblu regionalnym i krajowym w celu formalnego umocowania Lokalnych Partnerstw Wodnych, określenia ich kompetencji (np. opiniodawczych) oraz zapewnienia stabilnych źródeł finansowania ich działalności.
 - Usprawnienie i priorytetyzacja procedur administracyjnych w zakresie uzyskiwania pozwoleń wodnoprawnych. Wyzwanie zidentyfikowane w 2021 roku pozostaje kluczową barierą aplikowania po finansowanie przedsięwzięć i zamierzeń inwestycyjnych związanych z retencją wody.
 - Wykorzystanie analiz do aplikowania o środki finansowe na wdrażanie i rozwój rozwiązań retencyjnych. Szczegółowe dane i informacje dostępne w aktualnych narzędziach analitycznych umożliwiają przygotowywanie wysokiej jakości informacji dotyczącej potencjału retencyjnego, które mogą być wykorzystane we wnioskach o dofinansowanie projektów retencyjnych z różnych źródeł, np. ze środków krajowych (NFOŚiGW, WFOŚiGW) lub unijnych.
4. Działania edukacyjne i społeczne:
 - Kontynuacja prowadzenia działań edukacyjnych zgodnie z postulatami z 2021 roku, wykorzystując nowe dane do wizualizacji problemów i potencjalnych rozwiązań. Szczególną uwagę należy zwrócić na edukację rolników i mieszkańców obszarów wiejskich

w zakresie dobrych praktyk rolniczych zwiększających retencję glebową a także dedykowanych szkoleń i warsztatów specjalistycznych dla pracowników jednostek regionalnych i lokalnych.

- Upowszechnianie danych oraz wyników analiz w szerokim, publicznym dostępie aby zwiększyć świadomość społeczną i umożliwić podejmowanie świadomych decyzji przez mieszkańców i inwestorów.
- Wspieranie działań i inicjatyw lokalnych mających na celu poprawę gospodarki wodnej oraz rozwój zrównoważonych działań w ochronie środowiska i zasobów wodnych.

W oparciu o doświadczenia w okresie od 2021 do 2025, dyskusje tematyczne realizowane podczas spotkań edukacyjnych organizowanych w ramach LPW przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, dokonano rozpoznania aktualnych potrzeb w zakresie przedsięwzięć i zamierzeń inwestycyjnych w zakresie wdrażania nowej i poprawy potencjału istniejącej infrastruktury retencyjnej wśród uczestników LPW w roku 2025, które zestawiono w tabeli 5. Zebrane informacje pochodzą od jednostek, które zgodziły się na przekazanie przedmiotowych informacji oraz były zainteresowane włączeniem się w prace związane z aktualizacją *Wieloletniego Planu Strategicznego* dotyczącego Dolnośląskiego Partnerstwa ds. Wody (DPW) na terenie powiatu ząbkowickiego. Brak informacji zwrotnej o zakresie zrealizowanych przedsięwzięć oraz nowych zamierzeń może spowodować, że przedstawione propozycje pozostaną niekompletne. Przyjmując jednak, że *Wieloletni Plan Strategiczny* obejmuje okres do roku 2026, proponuje się uznać, że jest to względny obraz potrzeb inwestycyjnych w skali powiatu, który wobec kształtującej się polityki wodnej województwa dolnośląskiego będzie ulegał ukierunkowanym modyfikacjom po roku 2026. W tabeli 6 zestawiono dotychczasowe propozycje zawarte w *Wieloletnim Planie Strategicznym*.

Tabela 5. Wykaz inwestycji zaproponowanych przez partnerów LPW w powiecie ząbkowickim przesłanych elektronicznie w ramach LPW

Lp	Gmina	Nazwa inwestycji	Lokalizacja (opisowo np. miejscowość lub współrzędne)	Całkowity zakres rzeczowy zadań/ krótki opis, w tym parametry techniczne	Stopień przygotowana inwestycji (konceptcja/ plan / realizacja)	Zakres wymaganych dokumentacji	Szacowan y okres realizacji inwestycji	Szacowan y koszt zadania	Rodzaj podmiotu odpowiedzialnego za dalsze utrzymanie inwestycji	Institucje/ podmiot, z którymi wymagana jest współpraca przy realizacji planowanego przedsięwzięcia
1	Ziębice	Konserwacja urządzeń melioracji wodnej (rowy)	Na terenie gminy Ziębice	Karczowanie, odmulanie, pogłębianie wykaszanie porostów, skarpowanie, rozplantowanie urobku, umacnianie brzegów oraz dna rowu płytami ażurowymi, wymiana oraz naprawa przepustów projektowanie, uzyskanie pozwoleń budowlanych i wodnoprawnych, ewentualne uzyskanie decyzji środowiskowej.	Inwestycja planowana	Kosztorys ofertowy, pozwolenia	2026-2030	5 mln zł	Gmina Ziębice	Zależnie od zakresu i postanowień dokumentacji
2	Ziębice	Budowa zbiorników retencyjnych	Na terenie gminy Ziębice	projektowanie, uzyskanie pozwoleń budowlanych i wodnoprawnych, ewentualne uzyskanie decyzji środowiskowej, roboty ziemne (wykopy) oraz budowa nasypów i umocnień, budowa elementów piętrzących i upustowych, zagospodarowanie terenu	Inwestycja planowana	Kosztorys ofertowy, pozwolenia	2026-2030	20 mln zł	Gmina Ziębice	Zależnie od zakresu i postanowień dokumentacji
3	Ziębice	Konserwacja zbiorników wodnych	Na terenie gminy Ziębice	projektowanie, uzyskanie pozwoleń budowlanych i wodnoprawnych, ewentualne uzyskanie decyzji środowiskowej, odmulenie maszynowe, pogłębienie, odkrzaczanie, profilowanie i naprawa skarp oraz wywiezienie urobku	Inwestycja planowana	Kosztorys ofertowy, pozwolenia	2026-2030	600 000,00 zł	Gmina Ziębice	Zależnie od zakresu i postanowień dokumentacji

Lp	Gmina	Nazwa inwestycji	Lokalizacja (opisowo np. miejscowość lub współrzędne)	Całkowity zakres rzeczowy zadań/ krótki opis, w tym parametry techniczne	Stopień przygotowana inwestycji (koncepcja/ plan / realizacja)	Zakres wymaganych dokumentacji	Szacowan y okres realizacji inwestycji	Szacowan y koszt zadania	Rodzaj podmiotu odpowiedzialnego za dalsze utrzymanie inwestycji	Institucje/ podmiot, z którymi wymagana jest współpraca przy realizacji planowanego przedsięwzięcia
4	Ząbkowice Śląskie	Konserwacja rowu melioracyjnego w miejscowości Stolec	Stolec	Odmulenie , pogłębienie skarpowanie, usuwanie zatorów, wykaszanie porostów, usuwanie zakrzaczeń i zadrzewien	Inwestycja planowana	Uzyskanie decyzji na wycinkę drzew Pozwolenia Obszar Natura 2000 ,	2027-2030	130 000 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie	Wody Polskie. Starostwo Powiatowe
5	Ząbkowice Śląskie	Konserwacja rowu melioracyjnego R-G12 w miejscowości Jaworek	Jaworek	Wykaszanie roślinności ze skarp i dna rowu, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi	Inwestycja planowana	Brak	2026-2028	500 000 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie	Powiat, Wody Polskie
6	Ząbkowice Śląskie	Konserwacja rowu melioracyjnego R-M3 w miejscowości Olbrachcice Wielkie	Olbrachcice Wielkie	Wykaszanie roślinności ze skarp i dna rowu, odmulenie koryta rowu, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp. Montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi	Inwestycja planowana	Brak	2027-2029	250 000 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
7	Ząbkowice Śląskie	Budowa zbiornika retencyjnego na działkach nr 6 obręb Osiedle Wschód oraz działki 9/2 , 9/6	Ząbkowice Śląskie	Cała inwestycja obejmuje: budowę zbiornika wodnego, jazu na rzece, rurociągu wlotowego umożliwiającego napełnienie zbiornika, i spustowego rowem odpływowym do odprowadzania wody ze zbiornika do rzeki, ubezpieczenia i uporządkowania brzegów rzeki	Inwestycja planowana	Pozwolenie wodnoprawne, Pozwolenie na budowę, i inne które będą wynikały z wykonanej koncepcji, Dokumentacja przetargowa / wykonawcza	2027-2030	Okolo 8ml złotych	Gmina Ząbkowice Śląskie	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej

Lp	Gmina	Nazwa inwestycji	Lokalizacja (opisowo np. miejscowość lub współrzędne)	Całkowity zakres rzeczowy zadań/ krótki opis, w tym parametry techniczne	Stopień przygotowana inwestycji (koncepcja/ plan / realizacja)	Zakres wymaganych dokumentacji	Szacowany okres realizacji inwestycji	Szacowany koszt zadania	Rodzaj podmiotu odpowiedzialnego za dalsze utrzymanie inwestycji	Institucje/ podmiot, z którymi wymagana jest współpraca przy realizacji planowanego przedsięwzięcia
8	Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu melioracyjnego Braszówka w miejscowości Pawłowice	Pawłowice	Wykaszenie roślinności ze skarp, drzew, samosiejek, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi	Inwestycja planowana	brak	2026	100 ml zł	Gmina Ząbkowice Śląskie	Powiat, Wody Polskie
9	Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu na działce Gminnej nr 55, 85, 57 obręb Sadlno 13	Ząbkowice Śląskie	Wycinka drzew i samosiejek, odmulenie rowu, wyprofilowanie skarp	Inwestycja planowana	Pozwolenie na wycinkę drzew, na usuwanie żeremi pozwolenia	2026-2030	3,5 ml zł	Gmina Ząbkowice Śląskie	RDOŚ, Powiat,
10	Gmina Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu melioracyjnego Braszówka w miejscowości Braszowice	Braszowice	Wykaszenie roślinności ze skarp, usuwanie drzew i samosiejek, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi	Inwestycja planowana	brak	2026-2027	1,1ml zł	Gmina Ząbkowice Śląskie	Powiat, Wody Polskie
11	Gmina Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu melioracyjnego Skorżyna w miejscowości Stolec	Stolec	Wykaszenie roślinności ze skarp, usuwanie drzew i samosiejek, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi	Inwestycja planowana	brak	2027-2030	600 000 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie	Powiat, Wody Polskie
12	Gmina Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu melioracyjnego R-1 Skorżyna w miejscowości Tarnów	Tarnów	Wykaszenie roślinności, usuwanie drzew i samosiejek ze skarp, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi	Inwestycja planowana	brak	2027-2030	550 000	Gmina Ząbkowice Śląskie	Powiat, Wody Polskie

Lp	Gmina	Nazwa inwestycji	Lokalizacja (opisowo np. miejscowość lub współrzędne)	Całkowity zakres rzeczowy zadań/ krótki opis, w tym parametry techniczne	Stopień przygotowana inwestycji (koncepcja/ plan / realizacja)	Zakres wymaganych dokumentacji	Szacowan y okres realizacji inwestycji	Szacowan y koszt zadania	Rodzaj podmiotu odpowiedzialnego za dalsze utrzymanie inwestycji	Institucje/ podmiot, z którymi wymagana jest współpraca przy realizacji planowanego przedsięwzięcia
13	Ząbkowice Śląskie	Budowa wałów przeciwpowodziowych na rzece Jądkowa w obrębie miasta Ząbkowice Śląskie	Ząbkowice Śląskie	pełną budowę trwałych wałów przeciwpowodziowych, np. ziemne wały usypane lub betonowe osłony, Wykonanie konstrukcji właściwej wału: zagęszczanie gruntu, warstwy ochronnej, Umocnienia skarp zewnętrznych i wewnętrznych – np. kamienne ławy, Zabezpieczenia przeciwerozyjne – roślinność, maty geowłókninowe,	Inwestycja planowana	Analiza projektowa / dokumentacja, ocena oddziaływania na środowisko. Wniosek o pozwolenie wodnoprawne. Dokumentacja przetargowa / wykonawcza	2027-2034	15 ml złotych	Gmina Ząbkowice Śląskie	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Starostwo Powiatowe w Ząbkowicach Śląskich, (RDOŚ), Konserwator zabytków, Wody Polskie,
14	Ząbkowice Śląskie	Budowa zbiornika na rzece Budzówka w miejscowości Pawłowice	Pawłowice	wykopy, nasypy, czasza zbiornika, korekty terenu, Wykonanie umocnień skarp, dna zbiornika i koryta, Budowa urządzeń technologicznych: np. upust, przepływ biologiczny, rurociągi, urządzenia sterujące piętrzeniem wody, prace porządkowe, nasadzenia zieleni, zagospodarowanie terenów	Inwestycja planowana	Ocena oddziaływania na środowisko (ROOŚ) + decyzja środowiskowa Pozwolenie wodnoprawne Pozwolenie na budowę, Dokumentacja przetargowa / wykonawcza	2027-2034	14 ml złotych	Gmina Ząbkowice Śląskie	RDOŚ, Starostwo Powiatowe, Wody Polskie, OOS
15	Ząbkowice Śląskie	Budowa zbiornika na rzece Budzówka w miejscowości Tarnów	Tarnów	wykopy, nasypy, czasza zbiornika, korekty terenu, Wykonanie umocnień skarp, dna zbiornika i koryta, Budowa urządzeń technologicznych: np. upust, przepływ biologiczny, rurociągi, urządzenia sterujące	Inwestycja planowana	Ocena oddziaływania na środowisko (ROOŚ) + decyzja środowiskowa Pozwolenie wodnoprawne Pozwolenie na budowę,	2027-2034	14 mln zł	Gmina Ząbkowice Śląskie	RDOŚ, Starostwo Powiatowe, Wody Polskie, OOS

Lp	Gmina	Nazwa inwestycji	Lokalizacja (opisowo np. miejscowość lub współrzędne)	Całkowity zakres rzeczowy zadań/ krótki opis, w tym parametry techniczne	Stopień przygotowana inwestycji (konceptcja/ plan / realizacja)	Zakres wymaganych dokumentacji	Szacowany okres realizacji inwestycji	Szacowany koszt zadania	Rodzaj podmiotu odpowiedzialnego za dalsze utrzymanie inwestycji	Institucje/ podmiot, z którymi wymagana jest współpraca przy realizacji planowanego przedsięwzięcia
				piętrzeniem wody, prace porządkowe, nasadzenia zieleni, zagospodarowanie terenów		Dokumentacja przetargowa / wykonawcza				
16	Kamienic Ząbkowicki	Budowa suchego zbiornika retencyjnego	Starczów działka nr 222/2	Vcz zbiornika 1398,2 m ³ , kubatura wykopu V = 1414,8 m ³	Opinia hydrotechniczna	Brak	2026-2027	Brak	Gmina Kamienic Ząbkowicki	Zależnie od zakresu
17	Kamienic Ząbkowicki	Budowa suchego zbiornika retencyjnego	Starczów działka nr 718/2	Vcz zbiornika 77390,60 m ³ , kubatura wykopu V = 59254,2 m ³	Opinia hydrotechniczna	brak	2026-2027	Brak	Gmina Kamienic Ząbkowicki	Zależnie od zakresu
18	Złoty Stok	Bieżąca konserwacja rowów na terenie Gminy Złoty Stok	Teren całej gminy	Usunięcie zakrzaceń, drzew, odmulenie, naprawa murów oporowych, usunięcie zatorów, remont przepustów, skarpowanie, montaż płyt ażurowych	planowana	Kosztorysy oraz inne dokumenty wymagane prawem	2026-2029	Do oszacowania	Właściciele/z arządcy rowów	
19	Złoty Stok	Naprawa przepustów na terenie Gminy Złoty Stok	Teren całej gminy	Wymiana rur przepustowych, naprawa przyczółków	planowana	Kosztorysy oraz inne dokumenty wymagane prawem	2026-2029	Do oszacowania	Właściciele/z arządcy przepustów	

Lp	Gmina	Nazwa inwestycji	Lokalizacja (opisowo np. miejscowość lub współrzędne)	Całkowity zakres rzeczowy zadań/ krótki opis, w tym parametry techniczne	Stopień przygotowana inwestycji (koncepcja/ plan / realizacja)	Zakres wymaganych dokumentacji	Szacowany okres realizacji inwestycji	Szacowany koszt zadania	Rodzaj podmiotu odpowiedzialnego za dalsze utrzymanie inwestycji	Institucje/ podmiot, z którymi wymagana jest współpraca przy realizacji planowanego przedsięwzięcia
20	Złoty Stok	Konserwacja oraz oczyszczenie cieków wodnych na terenie Gminy Złoty Stok	Teren całej gminy	Usunięcie zakrzaceń, drzew, odmulenie, naprawa murów oporowych, usunięcie zatorów, remont przepustów, skarpowanie, montaż płyt ażurowych	planowana	Kosztorysy oraz inne dokumenty wymagane prawem	2026-2029	Do oszacowania	Właściciele/z arządcy cieków wodnych	
21	Złoty Stok	Bieżąca konserwacja rowów na terenie Gminy Złoty Stok	Teren całej gminy	Usunięcie zakrzaceń, drzew, odmulenie, naprawa murów oporowych, usunięcie zatorów, remont przepustów, skarpowanie, montaż płyt ażurowych	planowana	Kosztorysy oraz inne dokumenty wymagane prawem	2026-2029	Do oszacowania	Właściciele/z arządcy rowów	
22	Ciepłowody	Odbudowa obiektu stawowego o funkcji zbiornika retencyjnego zlokalizowanego na działkach 351, 353/3, obręb Ciepłowody	Ciepłowody	Odbudowa i odmulenie stawów, odbudowa grobli stawów, wymiana śluz pomiędzy stawami, uzupełnienie ubytków skarp, wzmocnienie brzegów	planowana inwestycja	pozwolenie wodnoprawne, pozwolenie na budowę, kosztorys ofertowy	2025-2032	około 5 milionów zł.	Gmina Ciepłowody	PGW Wody Polskie RDOŚ Starostwo Powiatowe
23	Ciepłowody	Konserwacja urządzeń melioracji wodnych, rów na dz. nr 160/2, 160/3, 160/4, 160/5, 160/6 obręb Wilamowice	Wilamowice	uporządkowanie skarp oraz dna rowu z krzewów i porostów, usunięcie drzew, oczyszczenie rowu z namułu, wyprofilowanie, zabezpieczenie i umocnienie skarp rowu	planowana inwestycja	kosztorys ofertowy	2026-2030	około 100 tys. zł.	Gmina Ciepłowody	Starostwo Powiatowe
24	Ciepłowody	Konserwacja urządzeń melioracji wodnych, rów na dz. nr 131,125 obręb Piotrowice Polskie	Piotrowice Polskie	uporządkowanie skarp oraz dna rowu z krzewów i porostów, usunięcie drzew, oczyszczenie rowu z namułu, wyprofilowanie, zabezpieczenie i umocnienie skarp rowu	realizacja	kosztorys ofertowy	2025-2028	około 150 tys. zł.	Gmina Ciepłowody	Starostwo Powiatowe

Lp	Gmina	Nazwa inwestycji	Lokalizacja (opisowo np. miejscowość lub współrzędne)	Całkowity zakres rzeczowy zadań/ krótki opis, w tym parametry techniczne	Stopień przygotowana inwestycji (koncepcja/ plan / realizacja)	Zakres wymaganych dokumentacji	Szacowany okres realizacji inwestycji	Szacowany koszt zadania	Rodzaj podmiotu odpowiedzialnego za dalsze utrzymanie inwestycji	Institucje/ podmiot, z którymi wymagana jest współpraca przy realizacji planowanego przedsięwzięcia
25	Cieplowody	Konserwacja urządzeń melioracji wodnych, rów na dz. nr 13, 52,149 obręb Stary Henryków	Stary Henryków	uporządkowanie skarp oraz dna rowu z krzewów i porostów, usunięcie drzew, oczyszczenie rowu z namułu, wyprofilowanie, zabezpieczenie i umocnienie skarp rowu	planowana	kosztorys ofertowy	2026-2030	około 100 tys. zł.	Gmina Cieplowody	Starostwo Powiatowe
26	Cieplowody	Konserwacja urządzeń melioracji wodnych, rów na dz. nr 110 obręb Cieplowody	Cieplowody	uporządkowanie skarp oraz dna rowu z krzewów i porostów, usunięcie drzew, oczyszczenie rowu z namułu, wyprofilowanie, zabezpieczenie i umocnienie skarp rowu	planowana	kosztorys ofertowy	2026-2030	około 200 tys. zł.	Gmina Cieplowody	Starostwo Powiatowe
27	Cieplowody	Naprawa przepustów na rowach gminnych	teren gminy	wymiana rur przepustowych, naprawa przyczółków	koncepcja	kosztorys ofertowy	2026-2030	około 150 tys. zł.	Gmina Cieplowody	Starostwo Powiatowe
28	Cieplowody	Konserwacja rowów na terenie gminy	teren gminy	odmulenie, skarpowanie, wykaszanie porostów, usunięcie krzewów i drzew	koncepcja	kosztorys ofertowy	2026-2030	około 150 tys. zł.	Gmina Cieplowody	Starostwo Powiatowe
29	Wszystkie gminy	Utrzymanie istniejących rowów melioracyjnych	teren gmin	utrzymanie rowów melioracyjnych	w planach	bez dokumentacji w ramach utrzymania	2026/2027		Gminy	-

Pozostali przedstawiciele LPW na terenie powiatu ząbkowickiego nie zgłosili nowych przedsięwzięć.-

Tabela 6. Spis inwestycji zaproponowanych przez partnerów DPW w powiecie ząbkowickim w ankietach wypełnianych na spotkaniach lub przesyłanych elektronicznie (WPS 2021)

Lp	Gmina	Nazwa inwestycji	Całkowity zakres rzeczowy zadania /krótki opis, w tym parametry techniczne/	Współrzędne X Y w układzie 92	Stopień przygotowania inwestycji (jeśli dopiero w planach proszę to napisać)	Zakres wymaganej dokumentacji	Okres realizacji inwestycji	Szacowany koszt zadania [zł]	Rodzaj podmiotu odpowiedzialnego za dalsze utrzymanie inwestycji	Obszar oddziaływania na grunty rolne [ha]
1	Ziębice	Konserwacja urządzeń melioracyjnych rów obr. Pomianów Dolny dz. ewid. nr 591, 600	karczowanie porostów, wykaszanie, usuwanie namułu z dna, skarpowanie		inwestycja planowana	kosztorys ofertowy	2022-2023	15 000	Gmina Ziębice	100 ha
2	Ziębice	Konserwacja urządzeń melioracji wodnych rów dz. ewid. nr 317/1 obręb Wadochowice 1,601 km.	wykaszanie porostów odmulenie dna rowu skarpowanie		inwestycja planowana	kosztorys ofertowy	2022-2023	48 000	Gmina Ziębice	100 ha
3	Ziębice	Prace drenarskie dz. ewid. nr 45 pow. 2,04 ha, obręb Kalinowice Dolne	wymiana rurociągu drenarskiego usuwanie awarii drenarskich		inwestycja planowana	kosztorys ofertowy	2022-2023	40 000	Gmina Ziębice	150 ha
4	Stoszowice	Konserwacja rowu R-Piwoda	długość 8 400 m, wykoszenie porostów, usunięcie zakrzaceń, usunięcie drzew, wykarczowanie pni, odmulenie, zabudowa wyrw, naprawa ubezpieczeń, koryta (murów oporowych, bruków kamiennych i betonowych, kieszki faszynowej), remont przepustów (wymiana rur, naprawa przyczółków)	X:306931,00; Y:340527,97	przedmiar robót na odcinek długości 3 500 m wraz z szacunkiem kosztów, na pozostały odcinek w planie	projekt budowy	36 m-cy	6 000 000		1 200 ha
5	Stoszowice	konserwacja rowów na terenie Gminy	długość 150 km wykoszenie porostów, usunięcie zakrzaceń, usunięcie drzew, wykarczowanie pni, usunięcie zatorów, odmulenie,	teren Gminy	w planie	kosztorysy inwestorskie	60 m-cy	7 500 000		1 201 ha

Lp	Gmina	Nazwa inwestycji	Całkowity zakres rzeczowy zadania /krótki opis, w tym parametry techniczne/	Współrzędne X Y w układzie 92	Stopień przygotowania inwestycji (jeśli dopiero w planach proszę to napisać)	Zakres wymaganej dokumentacji	Okres realizacji inwestycji	Szacowany koszt zadania [zł]	Rodzaj podmiotu odpowiedzialnego za dalsze utrzymanie inwestycji	Obszar oddziaływania na grunty rolne [ha]
6	Stoszowice	Naprawa przepustów na rowach na terenie Gminy	100 szt. wymiana rur przepustowych, naprawa przyczółków	teren Gminy	w planie	kosztorysy inwestorskie	60 m-cy	7 500 000		1 202 ha
7	Ząbkowice Śląskie	Konserwacja rowu melioracyjnego w miejscowości Stolec	Odmulenie, pogłębienie, skarpowanie, usuwanie zatorów, wykaszanie porostów, usuwanie zakrzaczenia i zadrzewień.		podział realizacji zadania na etapy – pierwszy etap zakończony	uzyskanie decyzji na wycinkę drzew	maj - listopad 2022	65 000	Gmina Ząbkowice Śląskie	
8	Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu melioracyjnego R-G12 w miejscowości Jaworek	Wykaszenie roślinności ze skarp i dna rowu, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi.		planowana	brak	2022-2024	210 000	Gmina Ząbkowice Śląskie	
9	Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu melioracyjnego R-M3 w miejscowości Olbrachcice Wielkie	Wykaszenie roślinności ze skarp i dna rowu, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi.		planowana	brak	2022-2025	160 000	Gmina Ząbkowice Śląskie	
10	Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu melioracyjnego R-G12 w miejscowości Jaworek	Wykaszenie roślinności ze skarp i dna rowu, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi.		planowana	brak	2022-2025	190 000	Gmina Ząbkowice Śląskie	
11	Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu melioracyjnego R-G12 w miejscowości Jaworek	Wykaszenie roślinności ze skarp i dna rowu, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi.		planowana	brak	2022-2025	210 000	Gmina Ząbkowice Śląskie	
12	Ząbkowice Śląskie	Budowa zbiornika retencyjnego na działkach nr 37, 39/1, AM-5 obręb Osiedle Wschód, Ząbkowice Śląskie	Cała inwestycja obejmuje: budowę zbiornika wodnego, jazu na rzece, rurociągu wlotowego, umożliwiającego napełnianie zbiornika, i spustowego z rowem		w trakcie opracowania koncepcji	pozwolenie wodno-prawne, pozwolenie na budowę i inne, które będą	2022-2024	ok. 7 mln	Gmina Ząbkowice Śląskie	

Lp	Gmina	Nazwa inwestycji	Całkowity zakres rzeczowy zadania /krótki opis, w tym parametry techniczne/	Współrzędne X Y w układzie 92	Stopień przygotowania inwestycji (jeśli dopiero w planach proszę to napisać)	Zakres wymaganej dokumentacji	Okres realizacji inwestycji	Szacowany koszt zadania [zł]	Rodzaj podmiotu odpowiedzialnego za dalsze utrzymanie inwestycji	Obszar oddziaływania na grunty rolne [ha]
			odpływowym do odprowadzania wody ze zbiornika do rzeki, ubezpieczenia i uporządkowania brzegów rzeki.			wynikały z wykonanej koncepcji				
13	Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu melioracyjnego Braszówka w miejscowości Pawłowice	Wykaszenie roślinności ze skarp i dna rowu, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi.		podzielona na etapy i rozpoczęta realizacja	brak	2021-2023	180 000	Gmina Ząbkowice Śląskie	
14	Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu melioracyjnego Braszówka w miejscowości Braszowice	Wykaszenie roślinności ze skarp i dna rowu, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi.		planowana	brak	2022-2024	200 000	Gmina Ząbkowice Śląskie	
15	Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu melioracyjnego Skorżyna w miejscowości Stolec	Wykaszenie roślinności ze skarp i dna rowu, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi.		planowana	brak	2022-2025	500 000	Gmina Ząbkowice Śląskie	
16	Ząbkowice Śląskie	Bieżąca konserwacja rowu R-1 w miejscowości Tarnów	Wykaszenie roślinności ze skarp i dna rowu, odmulenie koryta rowu, wyprofilowanie skarp, montaż płyt ażurowych oraz rozplantowanie i wywóz ziemi.		planowana	brak	2023-2026	450 000	Gmina Ząbkowice Śląskie	

6. Wykorzystane materiały

1. Klimat Polski 2024, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy, 2025.
2. Plan przeciwdziałania skutkom suszy. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021 r. poz. 1615).
3. Wieloletni Plan Strategiczny dotyczący Dolnośląskiego Partnerstwa ds. Wody (DPW) na terenie powiatu ząbkowickiego. Plan rozwoju gospodarki wodnej w powiecie ząbkowickim do roku 2026. Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego (DODR). 2021.
4. Raport z przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego w 3 cyklu planistycznym. Załącznik 7. Powódź we wrześniu 2024. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, 2025.
5. Raport z zadania obejmującego opracowanie długofalowych strategii oraz rekomendacji rozwiązań wspierających odbudowę odporności społeczeństwa i infrastruktury na skutki powodzi oraz zapewnienia wsparcia eksperckiego w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym (zlewnia Górnej Odry). Polska Akademia Nauk. Komitet Nauk o Wodzie i Gospodarki Wodnej. Warszawa, 2025.
6. Ustawa o rewitalizacji Odry z dnia 13.07.2023 r. (Dz. U. 2023 poz. 1963).
7. Ustawa z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 1940).
8. Podręcznik dobrych praktyk renaturyzacji wód powierzchniowych. Pawlaczyk P. (red.), Biedroń I., Brzóska P., Dondajewska-Pielka R., Furdyna A., Gołdyn R., Grygoruk M., Grześkowiak A., Horska-Schwarz S., Jusik Sz., Klósek K., Krzywiński W., Ligieża J., Łapuszek M., Okrański K., Przesmycki M., Poppek Z., Szałkiewicz E., Suska K., Żak J. Oprac. w ramach przedsięwzięcia „Opracowanie krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych”. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa, 2020.
9. Aktualizacja Podręcznika adaptacji dla miast. Wytyczne do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu. Hajto M. (red.), Bidłasik M., Kuśmierz A., Marcinkowski M., Potapowicz I., Rajkowska B., Romańczak A., Siwiec E. Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, 2023.
10. Biuletyny informacji publicznej gmin powiatu ząbkowickiego [dostęp 12.12.2025]
11. „Informacja na temat systemu wsparcia w ramach inwestycji B3.3.1. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO)”. Styczeń 2024. [dostęp: 12.12.2025]
12. <https://www.geoportal.gov.pl/pl/aplikacje/geoportal-krajowy> [dostęp 12.12.2025]
13. <https://klimat.imgw.pl> [dostęp 12.12.2025]
14. <https://renaturyzacja.imgw.pl> [dostęp 12.12.2025]
15. https://mapy.irt.wroc.pl/index.php/view/map?repository=dwp&project=baza_woda_2 [dostęp 12.12.2025]
16. Uchwała Nr 7617/VI/23 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 24 października 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia dokumentu pt. Dolnośląska Polityka Wodna
17. DOLNOŚLĄSKA POLITYKA WODNA Analiza potencjału retencyjnego województwa dolnośląskiego. Instytut Rozwoju Terytorialnego. Wrocław. 2025.